

POSTI- JA LENNÄTINHALLITUKSEN KIERTOKIRJEKOKOELMA

1972

No 1

No 1

Kiertokirje

Posti- ja lennätinlaitoksen pääjohtajan tervehdys
laitoksen henkilökunnalle vuoden 1972 alkaessa

Jälleen on aika luoda silmäys päättyneen vuoden tapahtumiin laitoksemme puitteissa. Vuosi 1971 oli kokonaisuutena posti- ja lennätinlaitokselle suhteellisen hyvä. Vuoden aikana alkanut yleismaailmallinen taantuma, joka jo selvästi heijastui myös meidän maamme talouselämään, ei ainakaan vielä tule näkymään laitoksamme tilinpäätösluvuissa. Ylijäämän suuruudeksi saataneen lähes 40 milj. markkaa. Tämä muodostuu yksinomaan teleliikenteen ylijäämästä, joka tullee olemaan n. 90 milj. markkaa – kiitos voimakkaasti lisääntyneen liikenteen.

Koko laitoksen liikennetulojen volyymien kasvu pyörii samoissa lukemissa kuin vuonna 1970 eli n. 8–9 %:n vaiheilla, mitä on pidettävä vällinneet olosuhteet huomioiden melko hyvänä. Postitoimen liikennetulojen kasvu jäänee alle 4 %:n, mutta teleliikenteen kohdalla vastaava kasvuprosentti nousee 12–13 välille, mikä merkitsisi edellisvuoden suuren kasvuprosentin 11.5 ylittämistä. Postitoimen liikenteestä kasvanee postimerkeillä varustettujen lähetysten tulovolyyymi n. 3 % sekä autoliikenteen tulovolyyymi ja sanomalehdistä saatujen tulojen volyyymi kumpikin runsaat 7 %. Tulkoon tässä yhteydessä mainituksi, että sanoma- ja aikakauslehtien kuljetusmaksuissa tapahtui vuoden 1971 alussa n. 14 %:n tariffinkorotus, mikä nostaa postiliikenteen tariffi-indeksiä n. 1 %:lla. Teletoinen liikenteestä kasvanee suhteellisesti voimakkaaimmin ulkomaisen puhelinliikenteen tulovolyyymi, peräti yli 25 %. Kotimaisen automaattisen kaukopuhelinliikenteen puhelutulojen volyymin kasvuksi saataneen runsaat 14 %, ja kotimaisen käsivälitteisen kaukopuhelinliikenteen n. 7 %. Textitoimen tulovolyyymi kasvanee runsaat 11 %.

Siitä miten laitoksen talous kehittyä nyt alkavana vuonna on vaikea sanoa mitään varmaa. Paljon riippuu kevättalven tuloneuvotteluista eli toisin sanoen siitä, kuinka paljon yleinen kustannustaso nousee ja miten suuriksi palkankorotukset laitoksen piirissä muodostuvat ja luonnollisesti myös vallitsevan talouslaman syvyydestä ja pituudesta. Tuntuu kuitenkin ilmeiseltä, että laitoksen talous on jatkuvasti heikkenemässä, ja että tähänastisen käytännön mukaan laskien ylijäämä pienenee alle puoleen viimevuotisesta ja uuden, vuoden alussa käyttöön otettavan, ns. liikekirjanpidon mukainen tilinpäätös on jo selvästi alijäämäinen.

Postinkuljetusverkoston kehittämisessä jatkamme määrätietoista työtä saavuttaaksemme tavoitteemme: tänään postiin jätetty kirje huomenna vastaanottajalla. Tämä vaatii paitsi nopeita ja joustavia kuljetuksia myös postin käsittelyajan supistamista mahdollisimman lyhyeksi niin lähtö- kuin saapumistoihimpaikassa. Vuoden 1971 alussa koekäyttöön otettu postinumerojärjestelmä sekä aikanaan eräissä toimipaikoissa käyttöön otettava koneellinen lajittelu tulee vähentämään postin käsittelyaikaa lajittelukeskusjärjestelmän toteutumisen myötä. Uusien kuljetusten suunnittelussa ja toteutuksessa sekä jo olemassa olevien linjojen muutoksissa on otettu huomioon niiden sopeuttaminen lajittelukeskusjärjestelmään. Tällaisia uusia postinkuljetusautolinjoja on järjestetty liikennöimään keskuksenaan Jyväskylä Lappeenrannasta, Tampereelta, Kuopiosta, Seinäjoelta ja Oulusta. Jatkoysteudet huomioon ottaen ulottuu em. autolinjojen vaikutus erittäin laajalle alueelle. Todettakoon, että alun perin nämä linjat suunniteltiin Oulu–Jyväskylä linjaa lukuunottamatta täydentämään suunniteltua edestakaista postinkuljetusta lentoreitillä Rovaniemi–Oulu–Jyväskylä–Helsinki. Oli valitettavaa, että valmis suunnitelma kariutui posti- ja lennätinhallituksesta riippumattomista syistä. Vaikeiden yhteyksien takana olevat Lappi, Kainuu ja Pohjois-Karjala olisivat suunnitelman toteutuessa saatu osapuulleensa tasaveroiseen asemaan muun Suomen kanssa. Posti- ja lennätinhallitus tulee jatkamaan työtä tämän lentopostinkuljetuksen aikaansaamiseksi. Uusista postinkuljetusautolinjoista tulkoon vielä mainituksi linja Turku–Forssa–Hämeenlinna–Lahti, jolla kuljetetaan toistaiseksi vain ns. ensimmäisen luokan postia. Postihan jaettiin heinäkuun alussa voimaan tulleella asetuksen muutoksella kahteen luokkaan, millä pyritään osa postia, ensimmäisen luokan posti, toimittamaan perille ns. kirjepostinopeutta käyttäen eli nopeimmalla mahdollisella tavalla.

Vuoden 1971 postitoimen tapahtumiin voidaan kirjata myös kaksi lähes samanaikaista lopettamista, nim. postitoimistojen irrottaminen rautatievirkamiesten hoidosta ja postiljoonivaunujen lopettaminen. Viimeinen rautatievirkamiehen hoidossa ollut ylitoimipaikka, Orivesi as., siirrettiin postivirkamiehen hoitoon 1. 5. 71 ja viimeinen postiljoonivaunu, joka liikennöi rataosalla Jyväskylä–Pieksämäki–Jyväskylä tunnuksella H–P, muutettiin postivaunupariksi 23. 5. 71. Ensimmäinen ”rautatieläispostitoimisto” oli 13. 8. 1866 perustettu Kerava. Milloin jako ekspeditööri- ja postivaunuihin (sittemmin postivaunuihin) ja postiljoonivaunuihin syntyi ei ole tiedossa, mutta ensimmäinen maininta postiljoonivaunuista löytyy kiertokirjeessä vuodelta 1895. Lopun ohella ajoittuu myös kummankin ”suuruudenaika” yhteen nimittäin sotien alusvuosiin, jolloin ”rautatieläistoimistoja” oli peräti 191 ja postiljoonivaunuvuoroja 121. Kun ”rautatieläistoimistojen” määrä on noin puolen vuosisadan ajan eli 1890-luvun alkupuolelta aina sotien loppuun ollut noin kolmannes kaikista toimistoista, on syytä todeta tämän merkinneen posti- ja lennätinlaitokselle varsin paljon, mikä näin jälkikäteenkin tulkoon esilletuoduksi muistaen kiitollisuudella niitä satoja asemapäälliköitä, jotka sivutyönään itseään säästämättä ovat ahertaneet laitoksemme hyväksi. Lienee syytä lopuksi todeta, että vielä löytyy joitakin rautatieviranomaisien hoidossa olevia postin alitoimipaikkoja, jotka nekin ovat vähitellen siirtymässä postin oman henkilökunnan hoitoon.

Kuluneen vuoden syntymäpäivistä merkittävin oli postilinja-autoliikenteen 50-vuotispäivä. Toukokuun viidentenä päivänä vuonna 1921 ”starttasi” ensimmäinen vakiovuoro matkustajineen ja posteineen reitillä Rovaniemi–Sodankylä. Tämä ensimmäinen kuorma-auto, umpikuminen, puupenkein varustettu Benz Gaggenau on sittemmin saanut seurakseen keskimäärin yli kahdeksan autoa vuosittain, jotka nykyisin taittavat taivalta vuoden mittaan yhteensä yli 32 milj. kilometriä. Voidaankin hyvällä syyllä sanoa: aja postiautolla – näe Suomi. Rautatiepostinkuljetus on jo saavuttanut kaksinkertaisesti tuon iän. Junailijanvaunussa konduktöörin mukana ja myöhemmin postiljoonin saattamana kuljetettiin postia jo vuonna 1862, ensimmäisellä rautatiellämme Helsinki–Hämeenlinna. Mahdollisesti jo tällä radalla, mutta ainakin vuonna 1870 avatulla Helsingin–Pietarin radalla liikennöivät maamme ensimmäiset postivaunut. Postikortin 100-vuotispäivän, johon jo vuosi sitten tällä paikalla kiinnitin huomiota, lisäksi lienee syytä muistaa, että postin pienin kiinteä toimipaikkayksikkö, postipysäkki täytti 80 vuotta. Vuonna 1891 helmikuun alussa perustettiin silloiseen Porlomin kylään Nybyn postitoimituksen, nykyisen Uudenkylän posti- ja lennätintoimiston alaisuuteen maamme ensimmäinen postipysäkki nimeltä Porlom, joka otti kuljetettavakseen vain tavallisia kirjeitä, postikortteja ja ristositeitä. Postipysäkit lisääntyivät sitten tasaisesti aina talvisotaan saakka, jolloin niitä oli jo 1 773. Sodan jälkeinen määrä, n. puolitoistatuhatta säilyi 1950-luvun alkupuolelle, josta lähtien niiden määrä on, vuosi sitten kuvaa-mastani kehitysprosessista johtuen, tasaisesti laskenut – tällä hetkellä jo alle tuhannen. Tänä päivänä tasan 75 vuotta sitten voimaanstunut ”Keisarillisen Majesteetin Armollinen Julistus” sisälsi ehkä tärkeimpänä kohtanaan määräyksen maan jakamisesta postihallinnon suhteen postipiireihin, joiden johdossa oli oleva postitarkastaja. Silloiset postivaunutoimistot saivat myös jo tällöin oman erikoisen postipiirinsä. Keisarillisen Senaatin määräyksellä maa jaettiin em. vaunupiirin lisäksi 11 postipiiriin.

Heinäkuun alussa astuivat voimaan Tokion maailmanpostikongressin käsittelemät uudet postisopimukset, kansainvälinen sanomalehtien tilaamista koskeva sopimus kuitenkin vasta tästä päivästä lukien. Kaikissa näissä on pyritty rationalisointiin mm. kirjelähetyslajeja vähentämällä ja taksoitusjärjestelmää yksinkertaistamalla. Sopimukset antoivat mahdollisuuden postimaksujen korotuksiin, joita Suomessa ei kuitenkaan vakauttamiskaudesta johtuen ole toteutettu. Huomattava uudistus oli lentolisämaksun poistaminen Euroopan liikenteessä kevyistä kirjeistä ja postikorteista. Pohjoismaisessa postikonferenssissa, jonka isäntämaana toimi tällä kertaa Suomi, tehtiin päätös maiden välisen uuden sopimuksen allekirjoittamisesta kuluvan vuoden alkupuolella. Konferenssissa päätettiin myös, että yleensä joka kolmas vuosi ryhdytään julkaisemaan yhteispohjoismaista postimerkkiä alkuen vuonna 1973, jolloin aiheena on Reykjavikissa oleva akateemikko Alvar Aallon piirtämä Pohjolan talo. Viime elokuussa allekirjoitettiin Reykjavikissa uusi yleissopimus pohjoismaisesta yhteistyöstä pikatiedotusliikenteessä.

Laitoksen museo, joka asetusta posti- ja lennätinlaitoksesta uusittaessa 1. 3. 71 sai nimekseen posti- ja telemuseo, jatkoi jo vakiintunutta postimerkinnäyttelytoimintaa osallistuen vuoden aikana neljään koti- ja viiteen ulkomaiseen postimerkinnäyttelyyn. Vuoden lopulla oli museon tiloihin järjestetty myös Suomen posti-

kortin 100-vuotisjuhlanäyttely. Lisäksi järjestettiin Riihimäen, Kemiön ja Hartolan postitoimipaikkojen sekä Savonlinnan lennättimen perustamisen 100-vuotisjuhlien yhteyteen toimipaikkojen historiaa esittelevät näyttelyt.

Viime vuonna liitettiin automaattiseen kaukopuhelinverkkoon Padasjoki ja Pieksämäki, joka tosin saatiin vasta koeliikenteeseen. Seuraavina ovat vuorossa Kajaani ja Ylivieska sekä myöskin vielä kuluvan vuoden puolella Joutsa, Keuruu, Mikkeli, Nurmes ja Suonenjoki. Kiintoisaa lienee kuulla myös ensi vuoden laaja tavoittelista, joka sisältää nimet: Kauhajoki, Kemi, Kemijärvi, Kuusamo, Lieksa, Muonio, Rovaniemi, Saarijärvi ja Varkaus. Vuoden puolivälissä liitettiin miljoonas puhelin automaattiseen kaukopuhelinverkkoon ja tämän vuosikymmenen lopussa lasketaan silloin jo täysin automatisoidussa kaukopuhelinverkossa olevan kaksi miljoonaa puhelinta.

Uusia telexkeskuspaikkakuntia ovat Forssa, Hamina, Heinola, Kemijärvi ja Kuusamo. Kotimaisessa telexverkossa on tällä hetkellä 40 telexkeskusta ja tilaajaliittymiä on jo yli 3 000. Telexyhteyksien määrää on myös saatu huomattavasti lisätyksi ja yhteystilanne onkin tätä nykyä varsin hyvä. Helsingin telexkeskuksen 600 numeron laajennustyö valmistunee kokonaisuudessaan kuluvan vuoden alkupuolella. Osa uudesta numerokapasiteetista on jo käytössä. Datasiirtotoiminnan kasvu on ollut edelleen nopeata. Erityisesti tietokoneen osituskäyttötoiminnan voimakas lisääntyminen on vaikuttanut modemien määrän yli kaksinkertaistumiseen vuoden kuluessa. Posti- ja lennätinhallitus vahvisti elokuussa datasiirtotoiminnasta kannettavat maksut ja parhaillaan käsitellään datasiirtolaitteille asetettavia teknisiä vaatimuksia.

Rajoitettu postipankkipalvelu otettiin toukokuussa käyttöön määrätyissä konttoriluokkaa olevissa lennätintoimipaikoissa. Palvelua suoritetaan näissä 52 lennätintoimipaikassa niinä aikoina, jolloin paikkakunnan postitoimipaikka on suljettuna, mutta ei kuitenkaan klo 23–07 välisenä aikana. Tämän palvelumuodon tärkeyttä po. paikkakuntien postipankkiasiakkaille osoittavat kuukaudesta toiseen kasvaneet käyttöluvut. On ilmeistä, että tästä uudesta palvelumuodosta kehittyä ennen pitkää varsin merkittävä, ajatellen nimenomaan pitkiä viikonloppuja, jolloin postikin on melkoisen pitkään suljettuna.

Posti- ja lennätinlaitoksen hoitaman yleisen autoradiopuhelinverkon toiminta alkoi varsinaisesti viime kesänä. Verkossa on tällä hetkellä käytössä 40 tukiasemaa ja n. 250 maksavaa ajoneuvotilaajaa sekä lisäksi laitoksen omia ajoneuvoasemia n. 150. Kansainvälistä televisio- ja radio-ohjelmansiirtoa varten rakennettiin yhteistoiminnassa Neuvostoliiton viestiministeriön kanssa uusi radiolinkki välille Helsinki–Tallinna. Yleisurheilun EM-kisojen kiirehtimänä valmistui uusi radiolinkkiasema Porkkalaan ennätysajassa eli kahdessa kuukaudessa. Väritelevisio-ohjelman siirrossa on Suomen ja Neuvostoliiton rajalla PAL-järjestelmä vaihdettava SECAM-järjestelmään tai päinvastoin, mikä tapahtuu käyttöön otetun vaihtokoodauslaitteiston avulla. Neljän pohjoismaan Norjan, Ruotsin, Tanskan ja Suomen yhteistyönä valmistui vuoden lopulla Etelä-Ruotsiin Tanum'iin satelliittitietoliikennettä palveleva maa-asema, joka puhelin- ja lennätinliikenteen lisäksi soveltuu myös televisio-ohjelmien siirtoon. Asema otettiin välittömästi liikenteeseen. Vuo-

den lopussa tehtiin myös päätös Suomen liittymisestä kansainväliseen tietoliikennetekokoukujärjestöön INTELSAT'iin.

Kansainvälisiä puhelinyhteyksiä lisättiin Helsingin ja Tukholman välillä 40 meno- ja 31 tulosuunnassa. Lisäksi saatiin kymmenkunta uutta yhteyttä muualle Eurooppaan ja mm. suora 12-ryhmä kauttakulkuliikenteessä välille Moskova—Tukholma. Samoin lisääntyivät telexliikenteen ulkomaan yhteydet, kun käyttöön saatiin kaksi uutta lennätinjärjestelmää — toinen välille Helsinki—Lontoo ja toinen välille Helsinki—Kolding. Vuoden aikana saatiin avattua puhelinliikenne kahteen, telexliikenne kolmeen ja sähköliikenne uusin gentexyhteyksin kahteen maahan. Joulukuun alussa kytkettiin Norja ja Suomi ensimmäisinä Euroopan maina Zürichissä sijaitsevaan Sveitsin tietokoneohjattuun sähkövälityskeskukseen ATECO:on. Vastaavan Ruotsiin asennettavan tietokoneohjatun sähkövälityskeskuksen ATES-TOn kanssa aloitettiin myös alustavat testikokeet.

SALT-konferenssi, joka pidettiin Helsingissä jo kolmannen kerran aikana 8. 7.—27. 9., hoidettiin laitostamme koskevien järjestelyjen osalta jo puolittain rutiininomaisesti. Neuvottelukunnille vuokrattiin tarvittavat puhelin- ja kaukokirjoitinyhteydet, kun sensijaan yleisiä puhelin- ja telexyhteyksiä ei tarvinnut tilapäisesti lisätä. Yleisurheilun EM-kisojen liikenteen hoitoon sitävästoin jouduttiin järjestämään runsaasti lisäyhteyksiä — näin nimenomaan ääniradio- ja tv-ohjelmien ohjelmansiirtoyhteyksien sekä puhelinyhteyksien kohdalla. B-Messuhalliin järjestettiin erityinen telepalvelu, jonne oli sijoitettu 30 puhelinkoppia, 45 kaukokirjoitinta ja yksi telefotolaite kilpailuja seuraamaan tulleiden lehtimiesten käyttöön.

On ilahduttavaa todeta, että kiinteistöinventointeihin on saatu entistä enemmän varoja. Nimenomaan kiinteistö- ja huoneistopula on laitoksemme kehityksen ja pätevän toiminnan ensisijainen este. Lähivuosien voidaankin odottaa olevan vilkkaan rakentamisen aikaa. Vuoden alkupuolella valmistui Seinäjoen postitalo ja kesällä eräs tähän asti suurimmista rakennuskohteista, Tampereen postitalo, jonne saatiin ensimmäinen paketinlajittelukone, mikä merkitsee määrätynlaista virstanpylvästä postien käsittelyn historiassa. Telepuolen rakennuksista valmistuivat Saarijärven teletalo sekä Kouvolan ja Mikkelin laitesuojat, joista viimeksi mainittu on tärkeä rengas Joensuun, Savonlinnan ja Varkauden alueiden liittämässä automaattiseen kaukopuhelinverkkoon. Kuluneena vuonna aloitettiin myös Varkauden teletalon sekä Joensuun ja Porvoon laitesuojien rakentaminen. Harjakorkeudessaan on jo Rovaniemen postitalon lisärakennus, johon tulee myös kaukopuhelin-keskus, ja hyvää vauhtia on nousemassa Käpylän postitalo Helsingissä. Alkaneena vuonna päästään aloittamaan poikkeuksellisen mittavia rakennustöitä, joista on erityisesti mainittava Tähtitorninmäen laitesuoja Helsingissä. Valtion virastotalolinjalla päästiin myös eteenpäin ja käyttöön saatiin virka- tai teletilat Kemijärven, Orimattilan ja Valtimon virastotaloissa. Kaiken tämän lisäksi on päättyneenäkin vuonna jouduttu vuokraamaan uusia huonetiloja n. 20 000 m². Varsinkin Helsingin alueella on niin keskus- kuin linjahallinnonkin huonetilatarpeen voimakas kasvu vaatinut uusia vuokratiloja.

Posti- ja lennätinlaitoksesta annettua ns. hallintoasetusta uudistettiin ja ajanmukaistettiin 12. 2. 71 annetulla uudella asetuksella. Uudistuksella toteutettiin kehityksen vaatimat organisatoriset muutokset laitoksen taloushallinnossa. Lisäksi

perustettiin kaksi ylijohtajan sopimuspalkkaista virkaa. Liikenneministeriön määräämien yleisten perusteiden mukaan ylijohtajien tulee pääjohtajan ohella johtaa, valvoa ja koordinoita laitoksen taloudellista, hallinnollista ja teknillistä kehittämistyötä ja sen toteuttamista. Annetun asetuksen mukainen laskentatoimen uusi organisaatio on päässyt toimintaan maaliskuun alusta lukien. Juuri valmistuneessa uudessa työjärjestyksessä on lisäksi annettu tarkemmat määräykset laskentatoimen uusista toimivaltasuhteista ja tehtäväjaosta. Taloushallinnollisten informaatiojärjestelmien kehittämiseksi tehtyjen suunnitelmien pohjalta on perustettu laskentatoimen yleissuunnittelun johtoryhmä sekä sen alaisuuteen perustettavaksi suunnitelluista, eri asiakokonaisuuksia käsittelevistä työryhmistä mm. tavoitebudjetoinnin, henkilöstöhallinnon tietojärjestelmän ja palkkalaskennan työryhmät. Edelleen on laskentatoimen alalta mainittava kustannuslaskennan uudistaminen autovarikoilla. Kirjaukset autovarikoilla suoritetaan nykyisin Taylorix-menetelmällä ja suurin osa raporttiaineistosta on uusittu niin autoteknillistä toimistoa kuin autovarikkojen johtoa paremmin palvelevaksi.

Rationalisointi ja työntutkimustoiminta on keskittynyt lähinnä postitoimen asiakaspalvelussa tarvittavan henkilökunnan mitoitusperusteiden luomiseen sekä teletoimen puolella lähinnä tilaaja-asennusten standardiaikojen laatimisessa tarvittavien tutkimusten suorittamiseen. Varsin laajasti on myös tutkittu postitoimen mekanisointiin ja automatisointiin liittyviä seikkoja. Laitoksen lomakekantaa on jouduttu uusimaan erityisesti Tokion maailmanpostikongressin suositusten ja uusien lomakestandardien käyttöön ottamisen vuoksi. Laitoksen nykyinen tietokone on nyt tullut laajennetuksi enimmäiskokoonsa. Tietokoneella suoritettavien tehtävien voimakkaan lisääntymisen vuoksi se on korvattava tehokkaammalla koneella.

Kansanedustajain vaalilain mukaiseen ennakkoäänestykseen jouduttiin mahdollisimman epäedullisissa olosuhteissa. Edellisen ja samalla ensimmäisen kerran kunnias "täydellinen onnistuminen" velvoitti, ja niinpä nytkin selvittiin tästä suuressa mittaisesta tehtävästä lyhyestä valmisteluajasta ja samanaikaisesta jouluruuhkasta huolimatta puhtain paperein. Tästä lämmin kiitos lähinnä niille yli 2 000 laitoksen virkailijalle, jotka eri pisteissä ja tällä kertaa jo 815 äänestyspaikassa toimien ovat tämän toisen ennakkoäänestyksen menestyksekkäästi hoitaneet.

Useat työryhmät ja toimikunnat ovat kuluneenkin vuoden aikana syntyneet ja toiset taas työnsä päättäneet. Näistä jälkimmäisistä mainittakoon tässä vain kotimaisia sanomalehtiä koskevan asetuksen määräyksiä tarkistamaan asetetun työryhmän työn päättymisen, joka johti 5. 8. 71 annettuun asetukseen pääosin työryhmän ehdotuksen mukaisena. Alkaneista työryhmistä taas kerrottakoon liikenneministeriön liikenteen nykytilan inventointia varten asettama työryhmä, jossa on edustus kaikista liikenneministeriön alaisista virastoista. Liikenneministeriön kanssa yhteistyössä on myös aloitettu kaksi kustannushyötyanalyysiin perustuvaa laajaa selvitystä, nimittäin selvitys lajittelukeskusten välisten postinkuljetusten jakamisesta eri kuljetusmuotojen osalle yhteiskuntataloudellisin perustein ja selvitys puhelinliikenteen kehittämisen ja automatisoinnin yhteiskuntataloudellisista vaikutuksista.

Laitoksen koulutusorganisaatiota on edelleen kehitetty perustamalla koulutus-päällikön johtama koulutusjaosto henkilöasiaintoimistoon. Kehityksen kohteena on myös ollut postipiirikonttoreiden hoidossa oleva postivirkamiesten alkeiskoulutus. Posti- ja teleopiston kurssitoiminta on ulotettu nyt myös Ouluun, josta on tullut postimiesten uusi koulutuspaikka. Uutta ovat opiston yhteistoimin Ammat-tienedistämislaitoksen kanssa järjestämät autonkuljettajakurssit, jotka on pidetty Jyväskylässä, Oulussa ja Rovaniemellä. Laitoksen ulkopuolisia koulutuspalveluja on pyritty hyväksikäyttämään entistä enemmän mm. lähettämällä osanottajia Valtion koulutuskeskuksen henkilöhallinnollisille työnopetus- ym. kursseille.

Työturvallisuuden ja työterveydellisten olojen edistämistyössä on astuttu aimo askel eteenpäin, kun 20 päivänä lokakuuta allekirjoitettiin laitoksen eräiden henkilö-kuntajärjestöjen ja posti- ja lennätinhallituksen kesken sopimus työturvalli-suustyöstä posti- ja lennätinlaitoksessa. Vielä saman kuun lopulla posti- ja lennä-tinhallitus antoi kuluvaan vuoden alusta voimaan tulleet asiaa koskevat uudet oh-jeet. Työterveysrintamalta kerrottakoon, että laitoksen kolmastoista terveysasema on avattu Seinäjoella. Työterveyslaitoksen kenttäklinikka on jatkanut suuriar-voista työtään laitoksemme henkilökunnan hyväksi suorittamalla työterveystar-kastuksia tällä kertaa lähinnä Pohjois-Suomessa, missä näihin tarkastuksiin osal-listui yli 700 henkilöä, joista jälkitutkimuksiin joutui yli puolet eli n. 55 %, mikä on – sen jälleen kerran toteaisin – selvä osoitus tutkimusten tarpeellisuudesta.

Laitoksen ns. erillishenkilöryhmiä, jotka käsittävät lähes neljänneksen koko henkilökunnasta, koskeva virkaehtosopimus tuli voimaan syyskuun alussa viime vuonna. Sopimusta on pidettävä tärkeänä, sillä näiden henkilöryhmien asemasta ja sosiaalisista eduista ei aikaisemmin ole ollut yhtenäisiä määräyksiä. Viime vuo-den alussa voimaan astunut valtion yleinen virkaehtosopimus oli sekin ensimmäi-nen laatuaan. Tehtyjen sopimusten pohjalta saadun nimellispalkkojen nousun voi-daan koko laitoksemme piirissä laskea olleen vuoden 1971 aikana keskimäärin n. 11 %, joten reaaliansioiden nousuksi saataneen keskimäärin n. 4 %. On tosin myönnettävä, että laitokssessamme on ryhmiä, joiden reaaliansioidet eivät ole nous-seet vaan jopa pienentyneet. Toisaalta taas on nimenomaan matalapalkkaisten kohdalla reaaliansioiden nousu ollut melko huomattava.

Palkkaus on luonnollisesti tärkeä tekijä jokaiselle. On kuitenkin työssä viihty-vyyden kannalta monia muitakin huomionarvoisia tekijöitä, joita on palkkauksen parantamisen myötä myös pyrittävä vaalimaan ja eteenpäin kehittämään. Tässä yhteydessä on syytä ilolla merkillepanna luottamusmiesjärjestelmän edistyminen laitoksemme piirissä. Virkasuhteessa olevia henkilöryhmittymiä koskeva luotta-musmiesjärjestelmä otettiin käyttöön 1. 5. 71 lukien ja myöhemmin vuoden ai-kana allekirjoitettiin myös autovarikkojen ja puhelinalan työntekijöitä koskevat luottamusmiessopimukset. On syytä uskoa, että nyt alullepantu järjestelmä tulee suuresti edesauttamaan laitoksen johdon ja virkailijakunnan välistä yhteistyötä. Em. työturvallisuussopimus edellyttää luotavaksi kuluvaan vuoden alkupuolella myös ns. työturvallisuusmiesjärjestelmän, jolla epäilemättä on merkittävä vaiku-tuksensa työolosuhteiden ja työssäviihtyvyyden parantajana. Täytyy toivoa, että ennen pitkää saamme erityismäärärahoja ja myös riittäviä määrärahoja näiden

tärkeiden asioiden hoitamiseen koko henkilökunta on tyydyttävällä tavalla. Meidän on yhteistyössä pyrittävä kehittämään laitostamme niin, että se parhaalla mahdollisella tavalla palvelee yhteiskuntaamme ja sen jäseniä. Eräänä tärkeänä edellytyksenä tälle on, että me myös yhteistyössä pyrimme luomaan omat työolosuhteemme mahdollisimman hyviksi, mihin em. toimenpiteet nähdäkseni viitoittavat tietä.

Näissä merkeissä esitän Teille lämpimät kiitokseni päättyneen vuoden aikana laitoksen hyväksi suorittamastanne suuriarvoisesta työstä ja toivotan Teille ja perheillenne mitä parhainta menestystä vuodelle 1972.

Helsingissä tammikuun 1 päivänä 1972.

Pääjohtaja Oiva Saloila